

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

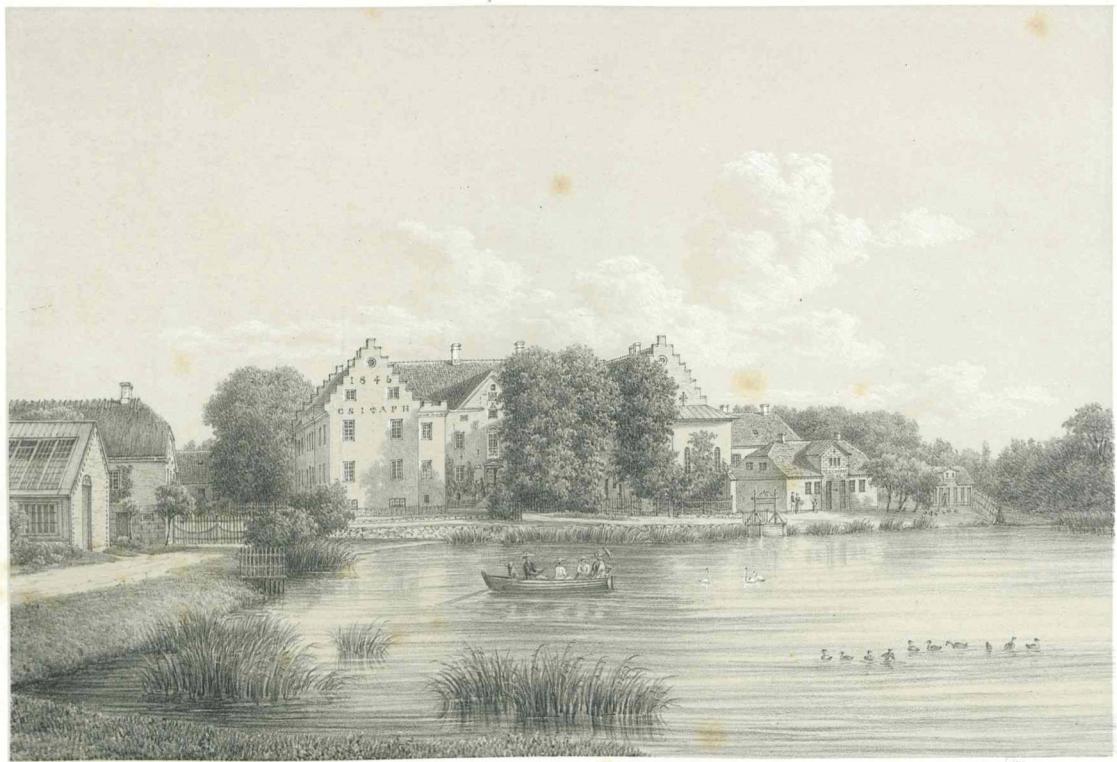
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fra Ravnholm

A. Petersen's Billeder

En Samling af

RAVNHOLM

i Fyn.

RAVNHOLT

i Fyn.

Ravnholz ligger i Svendborg Amt, Ravnholz Kirk og herredet Sogn; Navnet betyder Ravnestoven. Denne Herregård hører til de ældste her i Landet, da den allerede forekommer strax efter Midten af det 14de Hundreår. Jens Madsen til Ravnholz var nemlig 1365 Bidne i en Netssag. Omtr. Åar 1400 tilhørte denne Gaard maaske Hr. Niels Thuesen.

Fra anden Halvdel af det 15de Hundreår hænder man nojagtig Ravnholz Ejerc. I en lang Narrække tilhørte Gaarden den gamle danske Wt Bild. Den første af Witen, der støv sig til Ravnholz var Evert Bild, som ejede Gaarden i Året 1480; han var gift med Fru Karen Schinkel. Deres Son Niels Bild var derpaa länge dens Ejær. I Begyndelsen af det 16de Hundreårdaar var han Hovedsmann paa Bahus og lod under Baabenstilstanden med Sverige 1507 tage et Stib fra Roskilde, hvilket indeholdt meget Gods, der tilhørte Borgerne i Roskilde. Fra 1515 til 1517 var han Embedsmand paa Nyborg Slot. Frederik den første udnevnte ham 1523 til Rigsråd, og han var en af de nitten hynske Adelsmænd, der 1534 i Hjallese erklærede sig villige til at vælge Hertug Christian til Konge, hvis han vilde stødfæste Rigets Særtigheder; s. A. stillede han 2 Stridshæste til sin ny Herrs Tjeneste. I Bislop Vage Urnes Testament fik han 1 ungerst Gylden. Imedens han ejede Ravnholz, blev der 1512 meddelt et Sognevidne af Herringe Sogn til hans Foged

Hans Andersen, at den ny Dam Loggeholt og Grovehave i lang Tid havde ligget til Ravnholz, og ingen andre havft den i Haand eller Værge. Niels Bilds Hustru var Fru Berete Ulfeld, en Datter af Eggert Andersen Ulfeld. Han døde i Året 1540. Ravnholz arvede derpaa Sønnen Evert Bild. Han var i nogen Tid indtil 1553 Lensmand paa Alster, hvilket tidligere havde hørt under Aarhus Bispestol; derpaa var han Hovedsmann paa Stenwigs-holm i Nørheden af Throndhjem, indtil 1566. Det sidst nævnte Åar blev han forlenet med Odense Gaard, Næsbyhoved og St. Hans Kloster og havde denne Forlening et Åar. I Spaarstrigen deltog han og blev 1565 saaret i Slaget ved Svarteraa, i hvilket han kæmpede under Maerids Podebusks Jane. Endelig blev han 1567 Admiral og fik Befaling til at løbe ud i Østersoen for at opsoe den svenske Flade og vorne om den danske Handel; men han døde i August s. A. i Kastrup paa Amager og blev begravet i Kjøbenhavn. Han var ligledes Rigsråd. Hans Enke Fru Bibekke Podebusk overlevede ham indtil 1596. Hun efterlod sig en Slagtebog og en dansk Kroniske, der omhandlede Årene fra 1464 til 1573. Deres Son Niels Bild blev efter Faderens Død Ejær af Ravnholz. Han var født 1553 og ægtede 1581 Jomfru Margrete Urne, en Datter af Christoffer Urne til Rygaard (i Fyn) og Fru Kirsten Elykke Pedersdatter, Enke efter Ludvig Munk; hun var saaledes en Halv-

RAVNHOLT

i Fyn.

føster til Rigsråad og Rigsamiral Peder Munk og var født 1547. I Året 1586 blev Niels Bild Embedsmann over Bergenhus Len, hvilket han havde indtil 1589. S. A. Bjenkede Kongen ham en Del Sommer, som til Kronens Gavn var blevet hugget i Sandfjords og andre norske Len. Senere var han Hovedemand på Gulland, hvilken Ø han havde i Fortlening 1594, da han sluttede forlig med sin frenke Christoffer Balkendorf til Glorup om Gørde, Vand og Vandløb imellem Glorup og Nygaard. Niels Bild døde i Året 1622 som sidste Mand i Danmark af sin Øst og blev begravet i Herrested Kirke. Hans Hustru havde to År tidligere forladt denne Verden. Deres Datter Jomfru Anne Bild ægtede i Året 1619 Otto Brahe til Næsbyholm og Tersløsegaard, som ved Swigerfaderens Død blev Ravnholts Ejær. Han solgte dog Gaarden efter kort Tids Fortid. Kjøberen var den lærde Holger Rosenkrands til Rosenholm, der ogsaa fik ejede den saa År. Han nedbrød Landsbyen Utterup i Ellested Sogn, som bestod af 5 Gaarde og 1 Halvgård og lagde Markerne under Hovedgaarden. I den Auledning flagede i Året 1634 Borgemestre og Raad i Nyborg til Kongen. Frederik den anden havde nemlig til Nyborg Skoles Underhold bl. a. bevigtet Ellested Sogns Kongetiente. Denne var ved Utterups Nedlæggelse blevet formindsket med $\frac{1}{2}$ Å Ring og $\frac{1}{2}$ Å Byg, og nu havde i 3 Års Tid Skolekureren (Rektoren) og hørerene mistet dette Horn. Borgemestre og Raad ansøgte derfor Kongen om, at det manglende enten maatte blive dem godtgjort af dem, der node Gavn af Markerne, altsaa af Ravnholts Ejere, eller og at Bonderne, der endnu vare i Ellested Sogn, maatte yde Tienden i Kærven til dem, der holdt de to Lærere med Kost, eller og yde den fulde Usgift i Ekspeten. Hvis dette ej lod sig gjøre, bade de om, at den forste af de Stolen tillagte Sognetinder, som blev ledig, maatte blive borgerfæstet til Øvns Sognepræst eller til en af Øvns Borgemestre eller Raadmand, for at Lærerne ikke skulde lid nogen Ufornøjning i hvad der tillot dem. Ligeledes blev Iver Bind til Torpegaard, kongelig øverste Sekretær og Befalingsmand over Øster Len, anmodet om at tage sig af denne Sag. Omrent 1631 havde imidlertid Ravnholt faaet en ny Ejær.

Denne Mand var den navnlundige Kriger Henrik Holt, af en gammel danskt Øst, der tidlig var bosiddende i Sønderjylland. Han var en Son af Ditlev Holt til Gåsildstrup, Lenmand paa Kronborg, og Fru Margrete Krabbe og blev født 1599. Efter i Hjemmet at have fået Undervisning i Biderstaberne fulgte han sin Tilboselighed og drog til Nederlandene, hvor han gjennemgik en god Krigsskole under Hærforerne Moritz og Henrik Frederik af Oranien. Siden trædte han i sit Hærelands Tjeneste, blev af Christian den fjerde udnevnt til Øverste og fil Befalinger over nogle Kompanier af den sønderjyske Militæ, men blev i Brandenborg tagen til Fang af de kejserlige Tropper. Hans Fangenstab varede dog ikke længe, og da Borgemestre og Raad i Stralsund havde henvendt sig til den danske Konge om hjælp imod Østrigerne, der belejrede Staden, sendte Kongen i Juni 1628 Henrik Holt med 1.000 Mand dit. Denne Undsatning forte han lykkelig ind i Staden, fil Øverbefalingen her og forvarede sig med udmarket Rakhed imod Wallenstein, der maatte opnære Belejringen, hvont han havde prælet af at ville indtage Staden, om den end med Koder var fastet til Himlen. Efter hæderlig at have udført dette havde vendte Henrik Holt tilbage til Kjøbenhavn og samlede derpaa et Regiment Ryttere og et Regiment Godfolk, der skalde drage til Saaland og der oppebie nærmere Befalinger. Da Freden i Lybet var sluttet 1629, gif han i Kejserens Tjeneste under sin forrige Modstander Wallenstein og hvorvede et Regiment paa 3000 Mand, med hvilket han laa i Kvarter i Bispedømmet Lybet. Under Tilly fægtede han fort efter, men blev 1631 overrumplet i Landsbyen Ångern ved Magdeborg, og Regimentet næsten aldeles nedslabet. Wallenstein fil imidlertid igjen Overkommandoen, og Henrik Holt deltog 1632 under ham i Prags Indtagelse. Han blev nu General, og med en Hæravdeling indtog og udslyndrede han flere Grændestæder i Bohmen og Sagen. Paa dette Tog berovede han flere Musketkugle ham det venstre Øje; men lenge lod han sig ikke holde tilbage deraf. Han ledte til General Gallas, som belejrede Freiburg, gif derpaa til Wallensteins Hær og bivaaned Leipzigs første Indtagelse og det store Slag ved Lüzen 1632. Det følgende År fil han Kommandoen over en selvstændig

RAVNHOLT

i Fyn.

Hør og gik da anden Gang ind i Sagen, hvor han i August 1633 efter angreb Leipzig, der nogle Dage modstod ham; men en Hagel af gloende Kugler twang snart Staden til Overgivelse og til Udvredelsen af en stor Brandstat. Kejseren ophøjede ham nu til Greve og gav ham til Len Godserne Ekkel og Rädenthal; men hans Dage vare talte. Med sin Hær rykkede han ind i Vogtland og blev der farlig syg. Paa Soltsengen vendte hans Tanker tilbage til den fæderne Tro, som han nu flere Åar havde bidraget til at undertrykke. Hørgaves bod han 1000 Daler til den, der funde klæsse ham en lutherisk Ejælesøger; Krigen havde forjaget dem alle. Henrik Holl døde den 30te August 1633 i Landsbyen Tutschowreide i Vogtland. Hans affulde Legeme blev over Prag fort til Kjøbenhavn, hvor det i September det følgende År blev bisat med stor Pragt. Henrik Holl kempede kun for at vinde Hæder og Bytte og var en ligesaa haard Hærfører som de fleste andre i Tredivearskrigen; hans Soldater hørte til de vildeste i den kejserlige Hær. Han var gift med Fru Hilleborg Krafft og havde med hende to Sønner. Efter sin første Mandes Død ægtede hun Frans Pogvist, der ved dette Gistermaal blev Ejer af Ravnholz. Han døde i Decbr. 1653 som Lensmand paa Hald, og hans Arvinge beholdt Gaarden indtil 1665, da fulgte de den.

Den ny Ejer var den rige Geheimeraad Hr. Christen Skeel Jørgensen til Gammel-Estrup, der døde 1657. For sin Fortgang fra denne Verden havde han affaaret Ravnholz til sine Born som Godtgjortelse for hvad han havde solgt af deres Moders Fru Virgitte Rosenkrands Gods. Ravnholz tilfaldt ved Delingen af hans store Ejendomme Datteren Fru Elisabeth Sofie Skeel, der var gift med Frederik Gersdorff, en Son af den berkjendte Rigens Hovmester Hr. Jokum Gersdorff og Fru Ollegaard Hvitsfeld. Han var Ceremonimester ved Christian den femtes Hof, en Stilling, hvortil han vist nok var godt stillet; derimod var han en langt mindre dygtig Statemand, kjont han en lid var dansk Sendemand i England; thi han lignede ingenlunde sin Fader i Landsevner. I Aret 1691 døde han paa en Reise i Italien, 41 Åar gammel. Hans Hustru var død 1690. Efter ham

arvede Datteren Fru Charlotte Gersdorff Ravnholz; hun var gift med Geheimeraad Christian Schested, der nu blev Gaardens Ejer. Han var en Son af Amiralitetsraad Maximilian Schested, blev tidlig Diplomat og viste sig i adskillige Sendinger til Sverige og Frankrig som en dygtig Underhandler. Kort efter Frederik den fjerdes Thronbestigelse blev han Udenrigsminister og forestod dette Embede adskillige Åar; men senere blev han efter eget Ønsle frilagten for det, tildels fordi Indtagterne derved vare meget mindre end Udgifterne. Han vedbede dog i mange Åar at være Medlem af Statsraadet og havde megen Indflydelse. I Forening med Geheimeraad Otto Krabbe styrede han hyppig de indre Sager under Kongens Træverelse. Endelig udtraadte han 1722 af Statsraadet og blev da Stiftamtmand i Fyn. Endnu en Gang fil han et diplomatisk Hverv, i det han 1728 var Danmarks Sendemand ved Kongressen i Soissons. Han døde i Juli 1740. Om ham har Ravnholz et Stort Minde, nemlig et Kapel, hvilket han 1737 lod bygge umiddelbart op til Borgegaardens østre Fløj, saa at der fra Børrelserne er Indgang i Herrestostolen; det rummer henved 60 Personer og benyttes endnu til Gudsstjeneste. I hans Ansøgning om Tilladelse til at opføre et saadtant Kapel siger han, at han den foregående Vinter næsten fem Maaneder havde maattet holde sig hjemme og lade prædike for sig i sit Kammer, eftersom der var en lang og vanskelig Vej til Kirken, som ligger paa en høj Bakke, udsat for alle Binde. Han gjorde sig fortjent af Allmuencts Underhåndning ved at bygge og udstryre Herrestofte Skole. Et Hospital og et Legat paa 200 Mdr. til Sognets Fattige bare hans Ravn og ere næstede af hans Enke, der efter hans Død ejede Gaarden; død 1759. Hun oprettede den 23de Februar 1752 Ravnholz til et Stamhus. Hendes eneste Arving var Grevinde Sofie Hedevig Friis, der var gift med Generallieutenant Ove Juul. Han døde 1766, hans Enke 1777. Efter dem havde deres Efterkommere, der, falde sig Schested-Juul, besiddet dette Stamhus. Sonnen Geheimeraad Christian Schested-Juul, der var gift med Lucie Charlotte Scheel, dode 1787, hvorpaa Stamhuset tilfaldt hans Son Kammerherre Ove Christian Schested-Juul, hvis Hustru var Sofie Hedevig Ranbau, og ved hans Død 1815 fil

RAVNHOLT

i Fyn.

den nuværende Besidder Kammerherre, Ritmester Christian Schested-Juul
Stamhuset.

Ravnholts smukke Hovedbygning er rimeligtvis fra den første Halvdel af det
17de Hundredaar; den har to Etager og 2 Gloje og er 1846 af den nuværende
Besidder blevet meget udvidet og forstørret.

Til dette Stamhus høre Nislevgaard i Odense Amt, Lunde Herred og
Otterup Sogn, Ravnholm og Hellerup. Det samlede Ager og Engs Hartkorn
var 1852: Ravnholm med den underliggende Ulsgaard Sofielund 398 Tdr. 5
Esp. 1 Fdl. 2½ Alb., hvoraf selve er Hovedgaarden 53 Tdr. - Esp. 2 Fdl. 2 Alb.,
og Sofielund 13 Tdr. - Esp. 1 Fdl. ½ Alb. Gaftegodset var: 56 Gaarde med
306 Tdr. - Esp. - Fdl. 2½ Alb., 3 Lejehuse med 1 Tdr. 1 Esp., 55 Gastehuse med
21 Tdr. 4 Esp. - Fdl. 2 Alb., og 2 Dvendehuse med 2 Fdl. ½ Alb. Ager og Engs
Hartkorn; Skovskilden 8 Tdr. 3 Esp. 2 Fdl. 2 Alb. og Møllekilden 3 Tdr.

4 Esp. Ravnholm er i den senere Tid ved Bortrydning af Skovpletter, Mergling
og Uffning blevet en stedeles god Ulsgaard. Dens Blædeindhold er 425
Tdr. Land Ager og Eng, Sofielund 112 Tdr. Land. Skovarealet er 617
Tdr. Land. — Nislevgaard var 529 Tdr. 1 Esp. 2 Fdl. - ½ Alb. Ager og Engs
Hartkorn, Skovskilden 1 Tdr. 3 Esp. 1 Fdl.; deraf udgjorde Gaarden selv 59
Tdr. 6 Esp. — Nu angives alle 3 Hovedgaardes samlede Ager og Engs Hart-
korn til 188 Tdr. 4 Esp., de bortfæstede Hovedgaardsgårde til 36 Tdr. 4 Esp.
og Bondegodset til 1127 Tdr. 2 Esp. Desuden ejer Stamhuset i Bank-
aktier 12,000 Rdtr. og i Fideikommiskapitaler 27,560 Rdtr.

Til Stamhuset høre følgende Kirker: Egebø med 41 Tdr. Konge- og Kirke-
tiender, Otterup med 61 Tdr., Lumby med 79 Tdr. 6 Esp., Lunde med 66 Tdr.,
Hellerup med 20 Tdr. 4 Esp., Herrested med 65 Tdr., Nyklinge med 28 Tdr.,
Sollinge med 26 Tdr. og Nolssted med 51 Tdr. 6 Esp. Konge- og Kirke tiender.

